

УДК 930.253:94(477)“1941/1945”

І. М. СЛАВИНСЬКА*

**ВЕЛИКА ВІТЧИЗНЯНА ВІЙНА 1941–1945 рр.
У КІНОДОКУМЕНТАХ
ЦДКФФА УКРАЇНИ ІМ. Г. С. ПШЕНИЧНОГО
(до 65-ї річниці Перемоги)**

Тематичний огляд кінодокументів розкриває склад і зміст архівних кіноджерел, що відтворюють події Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.

Ключові слова: кінодокумент; кінохроніка; інформація; Велика Вітчизняна війна.

Близько 80-ти годин екранного перегляду кінохроніки періоду Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. становлять безцінний фонд ретроспективної інформації про війну, що зберігається в Центральному державному кінофотофоноархіві України ім. Г. С. Пшеничного.

Це – кіножурнали, документальні фільми, а також так званий кінолітопис, окремі не змонтовані сюжети, що не ввійшли до готової продукції і не демонструвалися свого часу на кіноекранах, виробництва вітчизняних кіностудій, Української студії хронікально-документальних фільмів, Центральної студії кінохроніки. Кіноперіодика “Радянська Україна”, “За Радянську Україну” “Союзкиножурнал” подавала інформацію з фронтів, висвітлювала роботу тилу, розповідала про відновлення життя у визволених від нацистів регіонах. Іншим джерелом оперативної інформації були спецвипуски, присвячені окремим подіям чи особам. Значну групу документів становлять кінофільми основою яких є кінохроніка відзнята фронтовими операторами “День війни” (1942), “Чорноморці” (1942), кінострічки О. Довженка “Битва за нашу Радянську Україну” (1943) і “Перемога на Правобережній Україні та вигнання німецьких загарбників за межі українських радянських земель” (1945). У кінофільмі “Суд идет” (1943) ідеться про судовий процес військового трибуналу 4-го Українського фронту у справі про злочини окупаційної влади у Харкові та Харківській області. Кінофільми “Крымская конференция” (1945 р.) і “Берлинская конференция” (1945 р.) зафіксували зустрічі керівників союзних держав присвячені питанням повоєнного облаштування світу.

* *Славинська Ірина Михайлівна* – начальник відділу використання інформації документів Центрального державного кінофотофоноархіву ім. Г. С. Пшеничного.

Окремим масивом джерел є кінодокументи “трофейної кінохроніки”, розсекречені у 1998 р. Документи були передані в архів у 1943–1947 рр. обласними конторами Головкинопрокату. До складу “трофейної кінохроніки” входить кінопродукція виробництва німецьких кіностудій ЦФО, УФА і Румунської державної кіностудії, що демонструвалася на окупованій території України впродовж 1941–1943 рр.

Представлена до уваги читача добірка світлин складається з окремих кадрів кінохроніки відібраних з великого масиву кінодокументів періоду Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр., і відображають воєнні дії армії, евакуацію населення, життя за часів окупації і радянський партизанський рух в Україні, відродження життя на звільнених від нацистських окупантів територіях.

Тематический обзор кинодокументов раскрывает состав и содержание архивных киноисточников, которые отображают события Великой Отечественной войны 1941–1945 гг.

Ключевые слова: кинодокумент; кинохроника; информация; Великая Отечественная война.

The film documents review exposes composition and content of archival sources that reflect the events of Great Patriotic War 1941–1945.

Keywords: film document; newsreel; information; Great Patriotic War.

Радянські воїни під час боїв на о. Хортиця. Запоріжжя, серпень 1941 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 4550

Відступ військ Червоної Армії.
Україна, 1941 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 592

Жінки і діти на залізничному полотні під час евакуації. Україна, 1941 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленого, од. обл. 2185

“Примусові робітники Третього Рейху” з України
на сільськогосподарських роботах у Німеччині. 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленого, од. обл. 3264

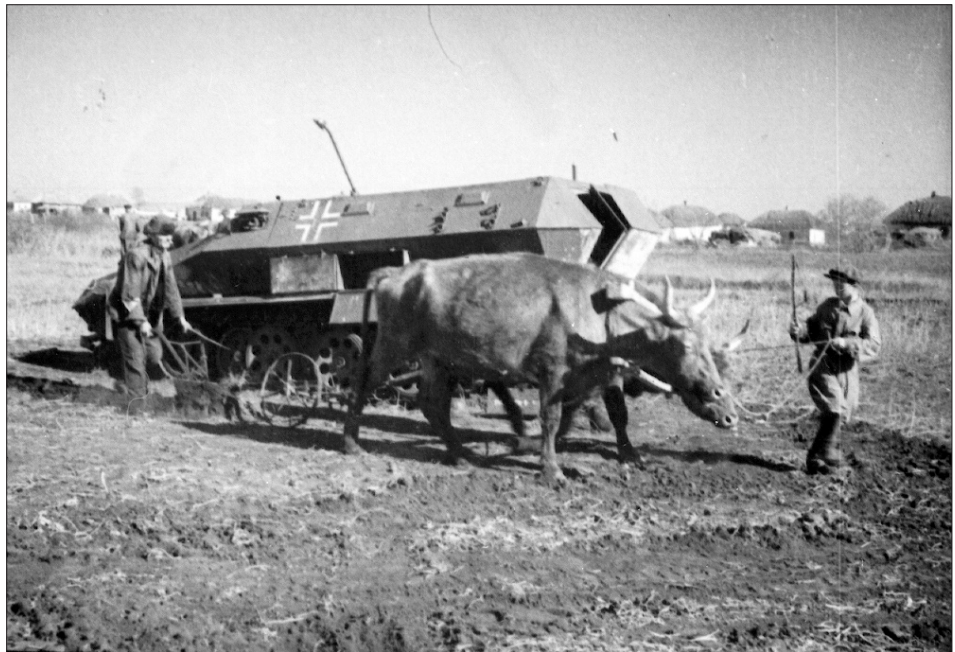
Відвідання Севастополя румунським королем Міхаєм I. 1942 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2186

Великодня служба в Андріївській церкві за часів окупації.
Київ, 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 3275

Боець партизанської дивізії ім. М. О. Щорса закладає вибухівку під залізничне полотно в районі ст. Олевськ. Житомирська обл., серпень, 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2180

Оранка в одному з визволених сіл Ворошиловградської області. 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 592

Гвардійські міномети ведуть вогонь в районі Корсунь-Шевченківського.
Київська область, березень 1944 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 2055

Професор О. С. Гіляров біля картини італійського майстра XV ст.
П'єтро Перуджино з фондів Київського музею західного і східного мистецтва,
яку він переховував під час окупації. Київ, 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 2593

Командувачі 2-го Українського фронту І. С. Конев і 5-ї гвардійської танкової армії
П. О. Ротмістров на спостережному пункті в районі м. П'ятихатки.
Дніпропетровська область, 1943 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 592

Розмінування вулиці в м. Ковель Волинської області.
Серпень 1944 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 172

Ще вчора тут проходила лінія фронту.
Україна, 1944 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 1536

Один із моментів футбольного матчу між командами
“Динамо” (Київ) і “Спартак” (Москва). Київ, 1944 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 153